

Vrtulníky RF jsou 2. na světě. Absence certifikátů k opravám je citelný krok pro civilní letectví ČR

- CZ24 News | 16. července 2022

RUSKO: Včera Rusko pozastavilo české společnosti LOM Praha certifikáty pro opravy vrtulníků Mi. MZV RF to zdůvodnilo dodávkami zbraní a avizovanou opravou vojenské techniky pro Ukrajinu. Bude-li zákaz dodržen, jde o citelný a účinný krok, domnívá se vojenský historik Nikita Buranov. Právní následky opatření zhodnotil válečný zpravodaj Viktor Litovkin.

Mluvčí ruského ministerstva zahraničí Marija Zacharovová ve čtvrtek 14. července oznámila, že Rusko zastavuje české společnosti **LOM Praha** a bulharským firmám Terem-Letec a Avionams platnost certifikátů pro opravy vrtulníků typu Mi. Důvodem jsou podle mluvčí ministerstva pokračující dodávky vojenské techniky na Ukrajinu a její plánované opravy průmyslovými kapacitami ve východní Evropě. Státní společnost LOM Praha odpovídá nejen za technickou podporu životnosti strojů ruské výroby na území České republiky, ale také i pro další státy EU a NATO.

„Uvedené podniky zbavujeme práva provádět práce spjaté s technickým servisem a opravami vrtulníků ruské výroby. Ruská strana se v této souvislosti zbavuje odpovědnosti za bezpečné provozování vrtulníků opravených v těchto podnicích,“ uvedla Zacharovová.

Výměna ruských vrtulníků za americké byla sjednána v roce 2019

Co se týče množství stavu vrtulníků, podle dostupných údajů je jich celkem 57, z toho 43 strojů je převážně sovětské, ale i ruské výroby. Podle portálu czdefence jsou základem vrtulníkového letectva ČR stroje Mi-8MTV a Mi-35. Navíc čeští piloti přes deset let školili své afghánské kolegy v rámci Air Advisory Team v Kábulu. Kromě toho několik těchto strojů věnovala Česká republika Afghánské národní armádě.

Kvůli morálnímu zastarání ruské techniky Česko delší dobu hledalo univerzální náhradu a v roce 2019 sjednalo nákup 12 amerických víceúčelových vrtulníků UH-1Y Venom a bojových AH-1Z Viper od společnosti Bell. Oba typy jsou nejrozšířenější v zemích NATO. Mají být dodány do konce roku 2023. České ministerstvo obrany prezentovalo zakázku jako „významné strategické propojení českého a amerického průmyslu“ a „pevný vztah na příštích třicet až čtyřicet let“.

Co se týče odborného uznání, výzkum analytické společnosti Defence IQ zařadil ruské vrtulníky Mi-8 či 171 v roce 2021 na druhé místo podle popularity ve světě. Tvoří kolem 14 % celosvětové flotily vojenských strojů. Na prvním místě jsou americké Black Hawky, na třetím – vrtulníky Apache s 6 % celosvětové flotily. Popularitu ruské techniky potvrdil Sputniku i vojenský historik a expert Ruské vojensko-historické společnosti **Nikita Buranov**.

„Ruské vrtulníky verze Mi-8, Mi-171 pro vojenské a transportní účely jsou druhé největší a nejoblíbenější na světě. Vrtulník létá po celém světě a je nejznámějším strojem ve svém segmentu. Není divu, že si je kupovali i Američané během jejich pobytu v Afghánistánu pro afghánskou armádu a pro sebe,“ uvedl Buranov.

Vrtulníky typu Mi se používají i pro civilní účely

Opatření, které učinilo Rusko ohledně certifikace oprav, ohodnotil jako dost citelné: „Jedná se o poměrně citlivý krok, zvláště pokud má ČR provozovanou flotilu civilních vrtulníků řady Mi-8, Mi-171 a jejich civilní varianty, pak to samozřejmě výrazně sníží počet letů v České republice v dohledné době“.

Podle Buranova již není ve střední Evropě dostatek opravárenských zařízení, kde by bylo možné vrtulníky Mi-8 a Mi-171 opravit či znovu zprovoznit starou techniku, tedy převést ji do létajícího stavu a následně předat ukrajinské straně. Hraje zde roli i zvyk vojáků na určitý typ strojů.

„Zde jde o poměrně důležitý případ, protože pro ukrajinské piloty je v průběhu bojových akcí poměrně obtížné se masivně přeškolenat na západní typy letadel. A to snad ani není nutné, pokud jsou ve střední Evropě zásoby vojenských Mi-8 vyrobených v Sovětském svazu nebo v zemích Varšavské smlouvy. Zdá se mi, že toto opatření je účinné, pokud skutečně zafunguje,“ podotkl historik.

Kdo bude nyní provádět opravu?

Jelikož Ukrajina má vlastní verzi vrtulníku Mi-8 MTB, Buranov se domnívá, že bude schopná opravit tuto řadu i na svém území. Podle jeho slov se tento model kompletně vyrábí a opravuje na Ukrajině, včetně motorů. Proces nicméně může být postižen trvajícím vojenskou operací v zemi.

„V rámci vojenské speciální operace, vlastně mobilizace, Ukrajinci pravděpodobně nebudou mít k tomu kapacitu. Již zhroucený průmysl Ukrajiny pravděpodobně nebude schopen je vyrábět. Toto je citlivý krok. Některé opravárenské závody ve střední Evropě zůstaly, ale samozřejmě nejlepší a nejspolehlivější jsou ruské závody a nyní jsou (Evropané) od nich odříznuti,“ konstatoval expert.

Jiný názor má plukovník ve výslužbě a válečný zpravodaj **Viktor Litovkin**. Podle něho opravárenské práce nebudou ani české ani bulharské podniky zastavovat, protože pozastavení ruské certifikace mohou ignorovat. „Nepracují v rámci zákonů, ani v rámci mezinárodního práva, ale v rámci koloniálního řádu založeného na pravidlech, jak říká Blinken. Američané, NATO nařídilo (státům) jednat v rámci euroatlantické disciplíny a oni to dělají. Ve skutečnosti je pro ně nyní nebezpečnější nedodržovat pokyny NATO než dodržovat mezinárodní zákony a předpisy. Nemyslím si proto, že náš zákaz bude nějak fungovat.“

Vzhledem k tomu, že ruský výrobce již neodpovídá za správnost a přesnost prováděných prací, nelze hovořit o bezpečnosti opravovaných strojů, pokud se zahraniční společnosti rozhodnou v tom pokračovat.

ZDROJ: Sputnik